

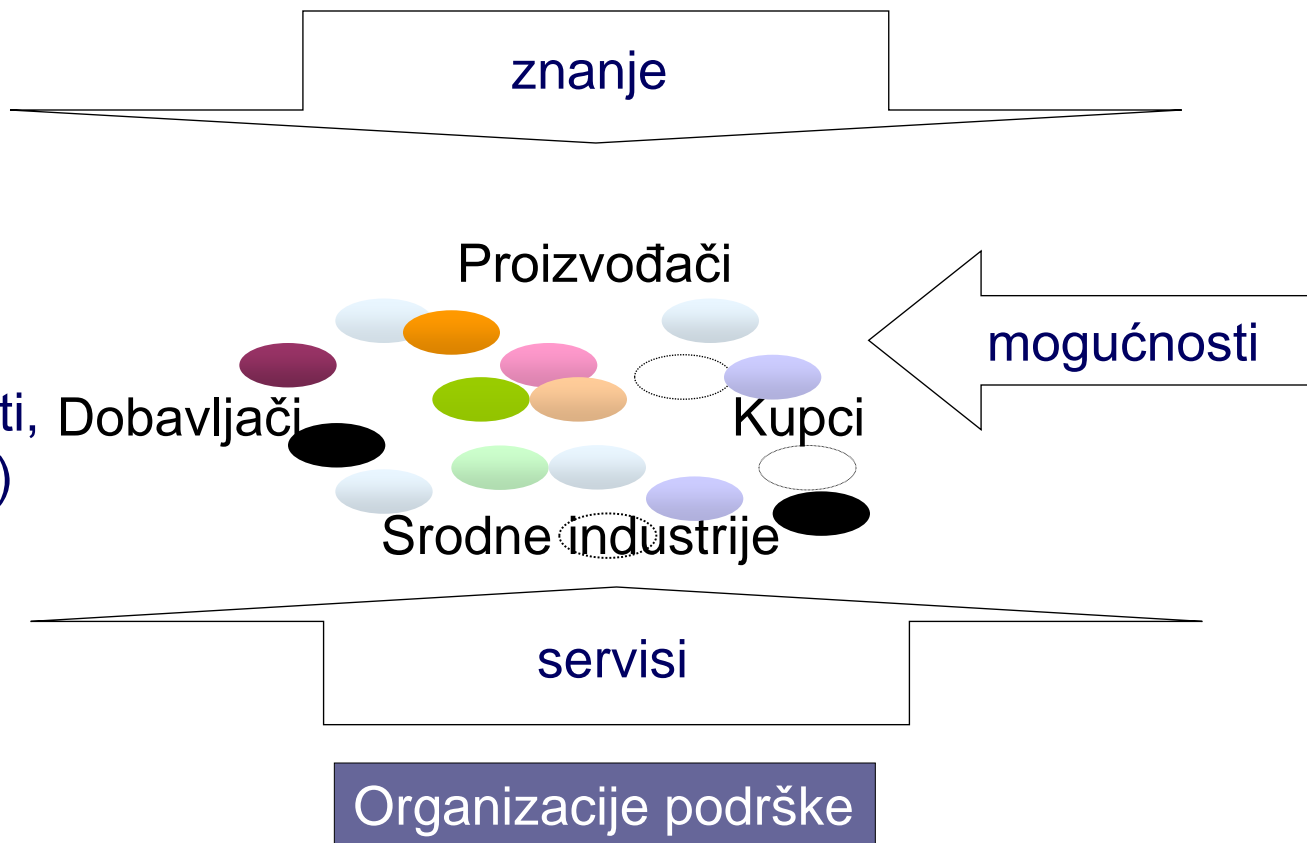
OSNOVI KLASTERIZACIJE

Aleksandar Karaev
konsultant za razvoj klastera
SECEP

1. Upoznavanje učesnika sa konceptom klasterizacije
2. Bolje razumevanje značaja klastera
3. Podizanje nivoa svesti o ulozi institucija podrške
4. Potsticanje diskusije o mogućim merama i instrumentima za pomoć klasterima u Srbiji

...firme i
institucije
povezane
vertikalnom
(kupac/
dobavljač) ili
horizontalnom
(zajedniči klijenti,
tehnologija, itd.)
vezom, gde su
glavni igrači
locirani u istom
regionu

R&D institucije, univerziteti, obrazovne ustanove

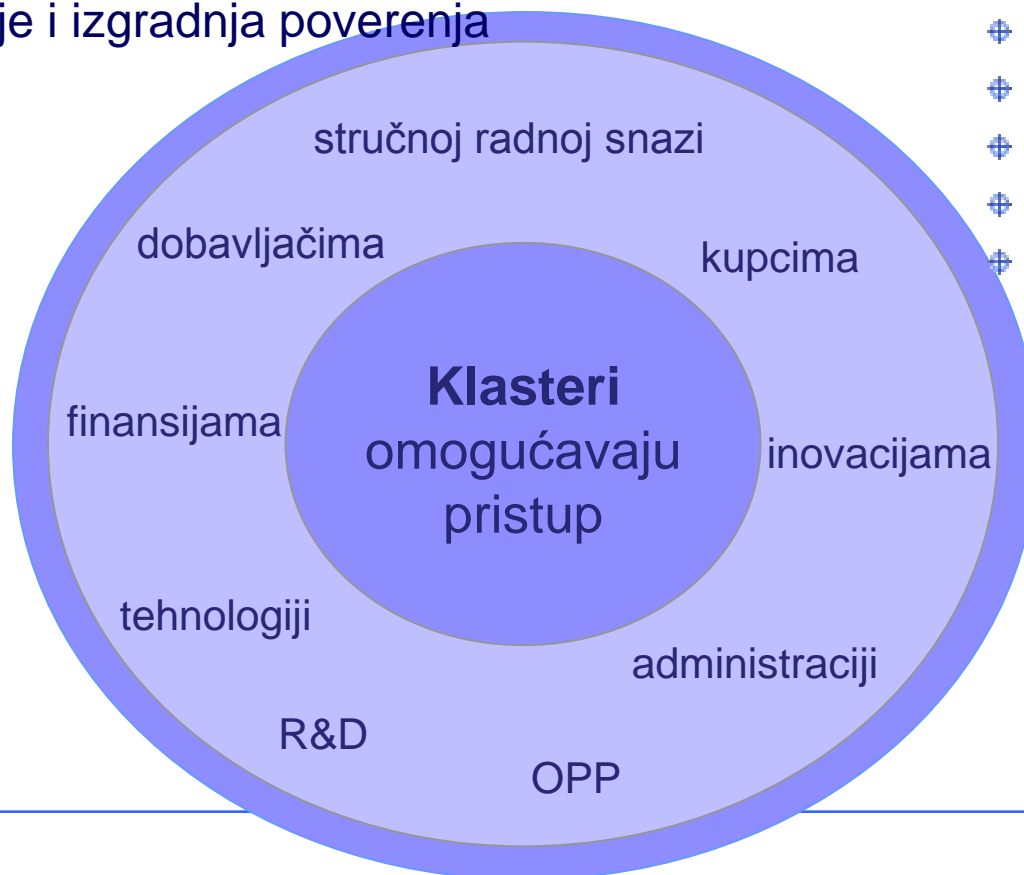
Globalno tržište, tehnologija

Klasteri su skupovi nezavisnih kompanija i sa njima povezanih institucija koje:

- Geografski su koncentrisane u određenom regionu
- Saraduju i nadmeću se
- Specijalizovane su u nekom polju i povezane zajedničkom tehnologijom i stručnom osposobljenošću
- Mogu biti visokotehnoloski ili tradicionalni
- Mogu biti institucionalizovane (imati jasnu menadžment strukturu) ili neinstitucionalizovane

Preduslovi za formiranje klastera

- Geografska blizina
- Preduzetnička kultura
- Povezivanje i izgradnja poverenja

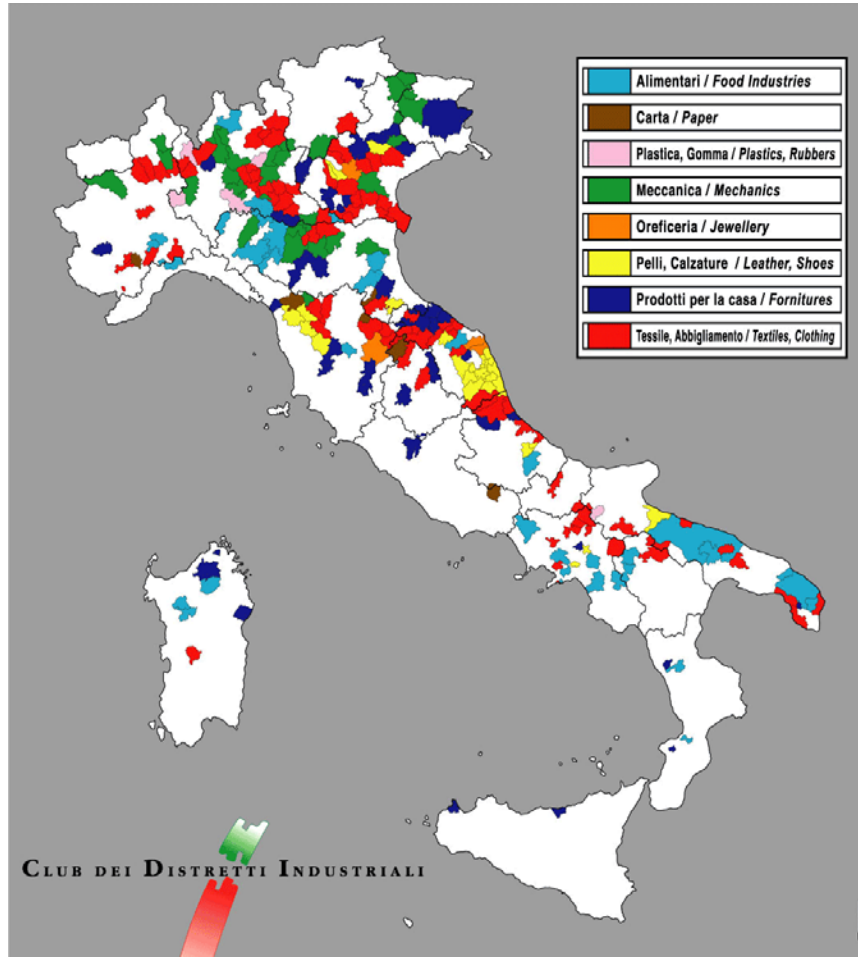

Mogući pozitivni efekti

- ⊕ Povećana produktivnost
- ⊕ Povećana specijalizacija
- ⊕ Smanjeni troškovi
- ⊕ Dodatna vrednost
- ⊕ Pобољшан kvalitet
- ⊕ Povećana inovativnost
- ⊕ Stvaranje novih kompanija

**poboљšana
konkurentnost**

Teritorijalni sistemi koji su geografski ograničeni i koje čine spojene oblasti u kojima se nalazi koncentracija malih preduzeća specijalizovanih za istu proizvodnu delatnost (zakon br. 317 iz 1991)

“Trougao stolice” pokriva oblast od 90 km². Obuhvata 11 gradića u provinciji Udine i ima 37 000 stanovnika.

- Preko 1 000 kompanija
- Preko 44 miliona stolica godišnje proizvodnje
- 80% od ukupne proizvodnje u Italiji
- 50% od ukupne proizvodnje u Evropi
- 30% od ukupne proizvodnje u svetu

1. Zanatska proizvodnja od **1800-tih**

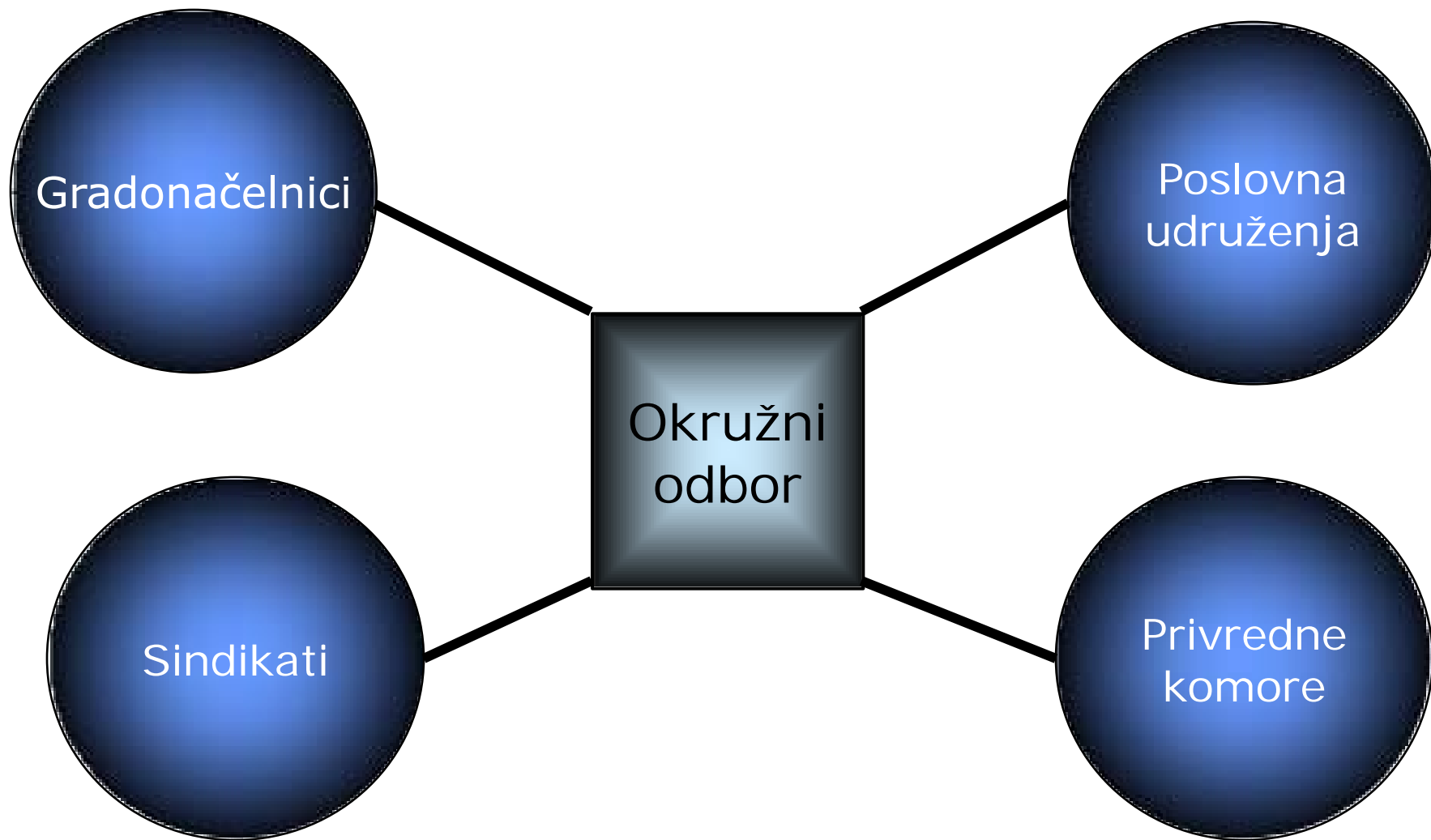
2. Od **1900-tih proizvodnja stolica zauzima značajno mesto**

3. **1927** – 96 firmi sa preko 500 zaposlenih

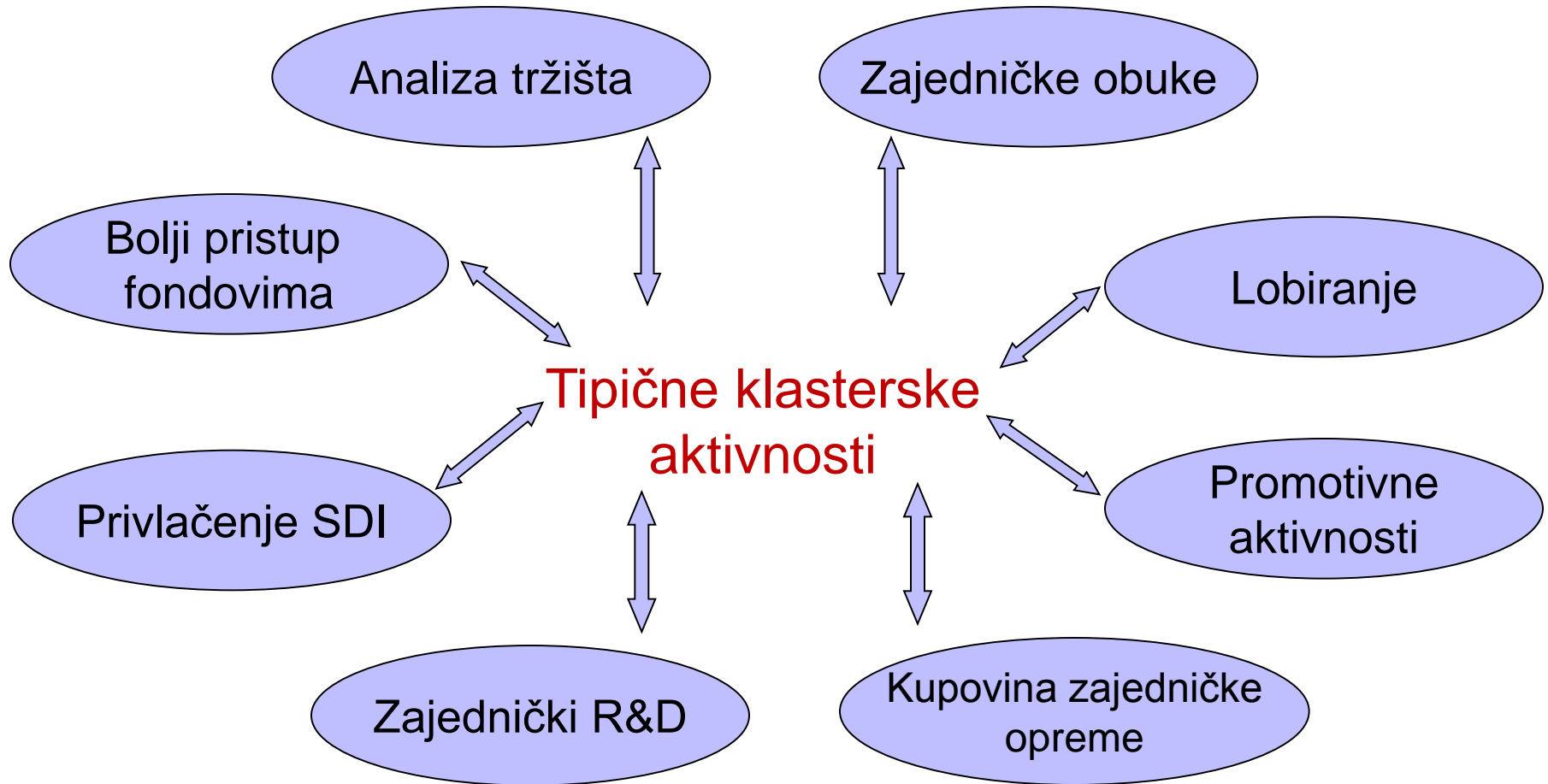
4. **1971** – 307 kompanija koje zapošljavaju 5, 672 ljudi

5. **1980-te** - 142 kompanije i 651 mala zanatska radnja

- ✿ Kvalitet proizvoda i **kvalitet okruženja** u kom se firme nalaze
- ✿ “Integrisan sistem umrežavanja” koji omogućava proizvodnu fleksibilnost, specijalizaciju u izradi određenih delova, kontrolu troškova i visok kvalitet proizvoda, a potiče iz **saradnje i nadmetanja** među firmama u ovom okrugu

- ✘ Politika specifična za privrednu granu orijentisana ka **promociji** određenih karakteristika **regiona**, koja ima za cilj da doprinese koncentraciji te grane, ili izgradnju klasterske mreže, ili dalji razvoj postojećih klastera.

- ✘ Politika klastera treba da obezbedi osnovu za **dijalog i saradnju** među firmama, javnim sektorom (naročito uprave na lokalnom i regionalnom nivou) i nevladinim organizacijama.

(Trenutna situacija)

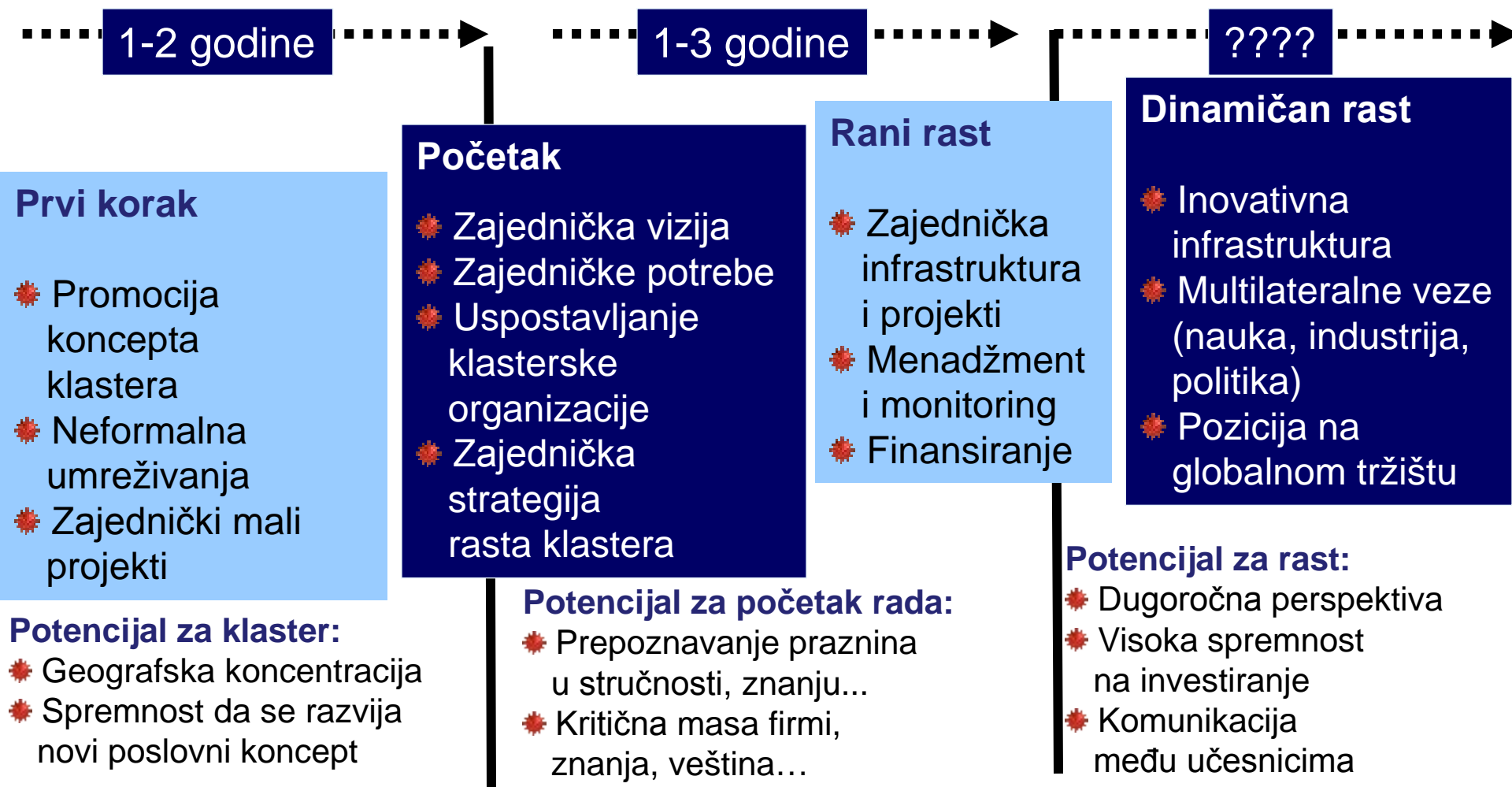
Povezivanje i umrežavanje je relativno slabo

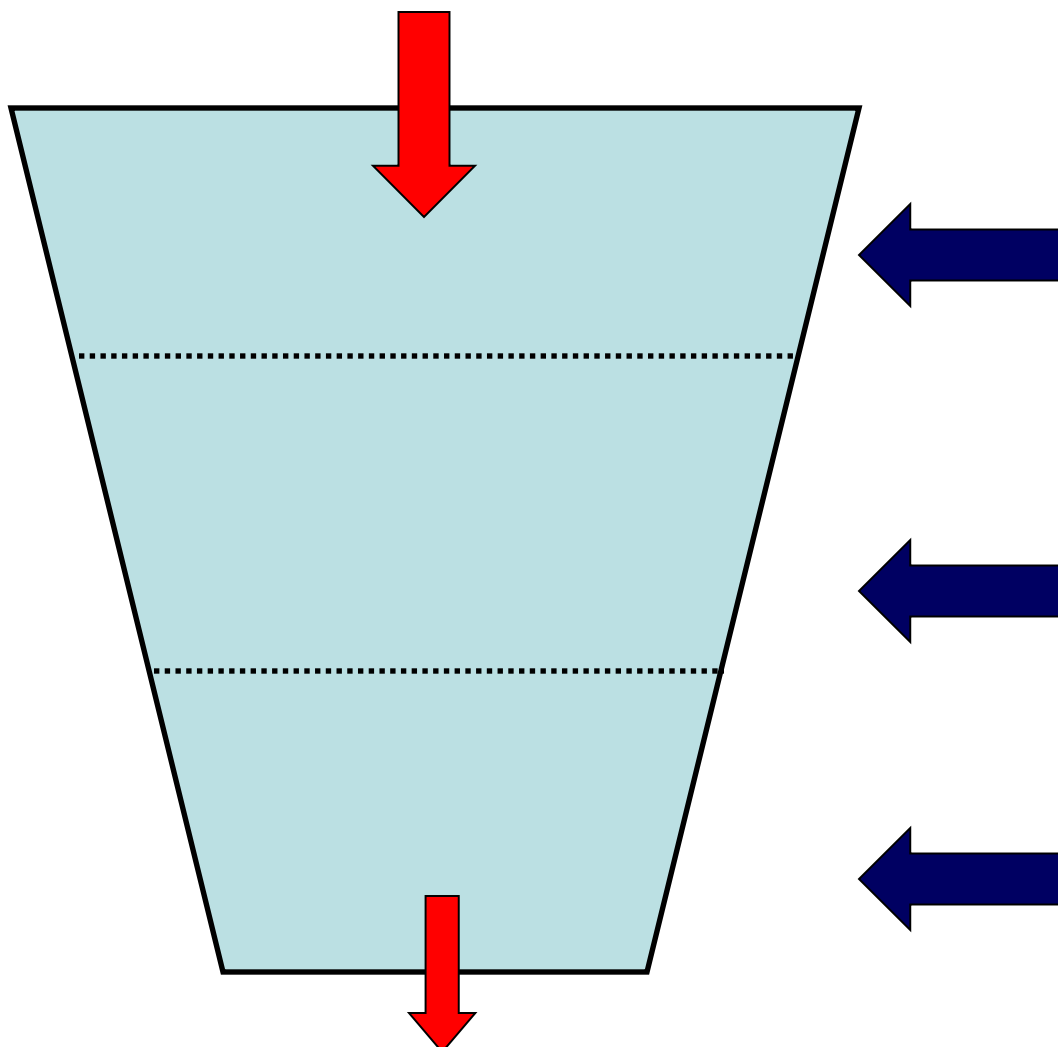
Infrastruktura koja bi mogla da podrži razvoj klastera se tek razvija

Postojeća saradnja može predstavljati osnov za potencijalne klasterne

Kako inicirati razvoj klastera?

“Konceptijski” filter – da li projekat odgovara zahtevima za bespovratna sredstva

“Mentalni” filter – motivacija, tržišna strategija, očekivanja

“Konkurentni” filter – mogućnost sagledavanja podudarnosti između proizvoda i tržišta

